

Handläggare:
Jean-Louis Dessalles
Region Innerstad
Park- och gatubyrån
Telefon: 08-508 262 09

Ansökan om medel ur miljömiljarden för ”Omdaning av hårdgjorda ytor till grönskande park”.

Bakgrund

Stockholms innerstad har en tät bebyggelsestruktur med många hårdgjorda ytor. Staden förtätas kontinuerligt i och med en allt större efterfrågan på centralt belägna bostäder. Obebyggd mark är sällsynt och de gröna ytorna är i allmänhet i farozonen för presumtiv ny bebyggelse. Samtidigt vill vi behålla en grönskande stad och värna för en god och hälsosam stadsmiljö.

På Kungsholmen finns en liten men likväl värdefull yta om ca 350 kvm inkilad mellan Pipersgatan 14 och 16, idag kallad Piperska Trappan. Den asfalterade ytan används idag uteslutande för bilparkering. I angränsande fastighet på Pipersgatan 18 har Kungsholmens Friskola ett hundratal barn i årskurserna 1-5. De har ingen egentlig skolgård utan får trängas på hårdgjorda terrasser på fastighetens baksida. På denna del av Kungsholmen finns få parkytor för både boende och skolbarn. Små gröna oaser för avkoppling och lek är mycket värdefulla inslag i den täta stadsstrukturen. Möjligheten för både äldre, barn och alla med nedsatt rörelseförmåga att kunna ta sig ut till ett närliggande parkrum är en ovärderlig kvalitet.

Projektets mål, syfte och förväntade resultat

Mål, syfte och förväntade resultat är:

- att öka den biologiska mångfalden
- att binda samman de gröna stråken mellan Kungsklippan, parken vid Piperska muren, Rådhusparken och Kronobergsparken
- att en grönskande yta tillkommer och ersätter en asfalterad trafikyta
- att en ny park för både lek och ro kan nyttjas av boende, barn och besökare
- att förbättra hälsan för barn med mer tillgång till uteytor
- att få ett nytillskott av ytor med pedagogiskt värde
- att öka trivsel- och trygghetsfaktorn genom ett belyst och inbjudande parkrum avskild från trafik
- att minska luftföroreningar och förbättra luftkvaliteten
- att minska belastningen på recipienterna för dagvatten

- att öka infiltrationen och rening av dagvatten
- att minska belastningen på dagvattenledningssystemet
- att främja grundvattennivåerna

Översiktlig projektplan

Projektet kommer att starta först efter att beslut på finansiering har skett. En programskiss kommer att tas fram under 2005 i samarbete med barn och personal på Kungsholmens Friskola, de boende och närliggande företagare. Kungsholmens Friskola kommer även att söka bidrag ur miljömiljardens 10-miljonerspott för utveckling av skolans utemiljö.

Projektplanen kommer därför att se ut så här:

Programarbete med skisser, insamlande av önskemål och synpunkter, ett gestaltungsförslag tas fram. **2005.**

Samråd sker parallellt med programarbetet och i samband med det första förslaget. **2005.**

Detaljprojektering av parkförslaget. **2005.**

Upphandling av entreprenör. **2006.**

Byggnation / entreprenadarbeten. Sommaren 2006.

Plantering av träd/buskar/perenner. Hösten 2006.

Projektet omfattar en ca 350 kvm asfalterad yta som avgränsas av ett trappsystem, murar, två fastigheter Smaragden 8 och Diamanten 20 och Pipersgatan. Idag finns här 7 st parkeringsplatser, dessa kan ersättas med 4-5 nya längs Pipersgatan.

De hårdgjorda ytorna med asfalt och kantsten måste rivas. Det borttagna materialet ersätts med en ny gynnsam markstruktur, s k skelettjord, för att skapa en långsiktig och hållbar växtmiljö för parkväxtligheten. Ny markbeläggning i en ändamålsenlig, spännande och estetisk utformning i passande material. Tillgänglighetsanpassad utformning av själva parkrummet och dess entréer. Ett stort arbete måste läggas ner på utformning av parkrummets möbler såsom belysning, lekutrustning och andra utsmyckningar för att skapa ett optimalt användbart och njutningsbart parkrum för alla nyttjare. Spännande växtlighet skall bidra till både ett pedagogiskt värde och biologiskt mångfald, se växter som nyttjas av både insekter och fåglar.

Översiktlig projektorganisation

Projektet skall drivas av Gatu- och fastighetsnämnden, Region Innerstad, Park- och gatubyrån.

Ansvarig projektledare skall vara Jean-Louis Dessalles. Beräknad tidsåtgång 100 timmar totalt.

Programarbete och projekteringsarbete görs med anlita konsult med beräknad tidsåtgång om 600 timmar.

Projektets förfarande sker som i alla andra projekt i samarbete med Gatu- och fastighetskontorets andra avdelningar med specifik kompetens inom de olika områden: driftsbyråns Hans Hellberg, tillgänglighetsbyråns Stina Räftegård, belysningsbyråns Stefan Sjölund, trafikavdelningen på park och gata Erika Björnsson. Övriga samarbetspartner är Kungsholmens stadsdelsförvaltning, Kungsholmens Friskola och forskningsprojekt Barn och platser i staden, som genomförts av kulturgeografiska institutionen. Projektet har gjort en jämförande studie av hur barn i innerstad och ytterstad får tillgång till friytor och vad det får för konsekvens för barnens utveckling.

Kungsholmens stadsdelsnämnd berörs av projektet då de ansvarar för skötsel och underhåll av gatu- och parkmark. Den eventuellt ökade driften för parken kan troligtvis rymmas i stadsdelsförvaltningens befintliga budget.

I samband med eventuella ledningsomläggningar skall samarbete ske med Stockholm Vatten AB, kontaktperson är Lars Rosengren och med Fortum, kontaktperson Lars Fagerö.

Beskrivning av projektets kostnader, intäkter och finansiering

Kostnadskalkyl:

Projektledning 60 000:- (egen tid)

Program och projektering 300 000:- (konsultkostnad)

Byggledning 100 000:- (konsultkostnad)

Entreprenad 1 500 000:-

Kalkylerad kostnad/år :

330 000:- år 2005

1 630 000:- år 2006

Kalkylerad totalkostnad: 1 960 000:-

Kostnaden finns inte inrymd i GFN:s flerårsprogram.

Projektets påverkan på framtida kostnader och kostnadseffektivitet

Projektet innebär att framtida skötsel och underhåll kan komma att förändras genom att gatumark blir parkmark. Renhållning på gatumark både vinter som sommar utgår medan det blir en ren skötselfråga för parkmark, t.ex tömning av skräpkorg och viss träd- och buskbeskärning. Dessa åtgärder finns med i Stadsdelsförvaltningens budget. Ett brukaravtal med Kungsholmens Friskola kan komma att skrivas på, där viss kontinuerlig skötsel ombesörjs. Detta skulle innebära minimala skötsel- och driftskostnader för Stockholm Stad. Träd ska däremot skötas av Sdf. Skötsel och viss beskärning av buskar och perenner har ett pedagogiskt värde som kan ingå i brukaravtalet.

Den nya parken kommer att omhänderta det lokala dagvattnet vilket minskar belastningen på dagvattenledningssystemet. Parken fungerar som en LOD-anläggning vilket drar ner kostnaden för omhändertagandet av dagvattnet.

Ett tillskott av grönskande parkytor ger en samhällelig vinst genom den bättre och hälsosammare stadsmiljön som bildas. Denna är dock svår att beräkna i pengar men är en omistlig vinst i det hela.

Projektet i relation till miljöprogrammet och växthusgasprogrammet

Åtgärder i relation till miljöprogrammet

I enlighet med stadens miljöprogram skall vi *ständigt utveckla vårt miljöarbete*. Genom att en ny park bildas med träd och annan växtlighet kan vi *minska spridningen av ämnen som är skadliga för miljön*. Vi *skapar även en god livsmiljö för boende och verksamma i Stockholm*. Projektet relaterar även till att *minska trafikens miljöstörningar* (kvävedioxid, partiklar och andra föroreningar). En hållbar parkmiljö som skapar dels ren luft, vatten, växter och mark, dels biologisk mångfald (från mark till trädtopp).

Åtgärder i relation till växthusgasprogrammet

Projektet ger ett tillskott på träd och annan växtlighet som tar upp kvävedioxid och har förmågan att binda stoft.

Ett medelstort träd binder genom sin bladvolym ca 9 kg stoft per år och upptar ca 6 kg koldioxid årligen.

Idag leds merparten av dagvattnet ner genom brunnar och vidare till reningsverk. Genom att konsekvent låta dagvatten infiltrera ner i skelettjordar (parkens underbyggnad) kan belastningen på dagvattenledningssystemet och recipienterna minska betydligt och istället komma vegetationen och grundvattnet till godo.

Projektets pådrivande roll

Projektet innebär att hårdgjord yta minskar i innerstaden till förmån av gröna ytor med alla de positiva egenskaper som följer, se en hälsosammare och hållbar stadsmiljö. Det är idag ytterst sällsynt att ny parkmark kommer till i Stockholms innerstad och det lär bli allt svårare när staden förtätas att anlägga nya allmänna grönskande ytor för allas välbefinnande.

Uppföljning, dokumentation, erfarenhetsspridning

Uppföljning, dokumentation och utvärdering kommer att ske med alla som har varit med i projektet (se *översiktlig projektorganisation*) samt boende och företagare. Forskningsgruppen (Barn och platser i staden, kulturgeografiska institutionen) planerar i så fall en uppföljning för att se om inrättandet av en park gett positiva resultat för barns utveckling och hälsa. Att följa upp och utvärdera resultatet är en omistlig del av hela projektet. Att anlägga denna nya park på en sådan liten begränsad yta med olika funktioner som tilltalar olika nyttjare är en utmaning.

Samtidigt vill vi skapa en vacker och hållbar anläggning med träd och grönska som ska locka fåglar och insekter, ett grönt och offentligt stadsrum som ökar den biologiska mångfalden. Projektets dokumenterade resultat kommer därför att användas så att den kan tjäna som kunskapskälla och gott exempel för framtida projekt både i Stockholm och i andra kommuner.

Risk

Att konflikten med ledningar och installationer under mark fördyrar projektet, t.ex ledningsflytt. Denna risk är dock minimal då ledningarna koncentreras i ett stråk på ena sidan. Den soliga delen och den mest lämpade delen för planteringar är den motstående sidan.

Slut